

**Talousvaliokunnan mietintö n:o 33 hallituksen esityksestä laeiksi
talletuspankkien toiminnasta annetun lain, liikepankkilain ja elinkei-
notulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunta on lähettänyt 1 päivänä syyskuuta 1992 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 116 laeiksi talletuspankkien toiminnasta annetun lain, liikepankkilain ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Pekka Laajanen ja lainsäädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen valtiovarainministeriöstä, pankkiylitarkastaja Erkki Sarsa pankkitarkastusvirastosta, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, Osakesäästäjien Keskusliiton puheenjohtaja Jarmo Leppiniemi ja vanhempi oikeussihteeri Gustav Bygglin.

Hallituksen esitys

Talletuspankkien toiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka koskee pääomasijoituksen laskemista talletuspankin ensisijaiseen omaan pääomaan. Pääomasijoituksen on täytettävä laissa säädetty ehdot, ja niille on haettava pankkitarkastusviraston hyväksyminen.

Lakiehdotuksen mukaan tällaiselle pääomasijoitukselle ei saa asettaa vakuutta eikä sitä voida irtisanoa. Sijoitus saadaan maksaa takaisin vain pankkitarkastusviraston luvalla ja pankin vakavaraisuuden salliessa. Sijoitukselle saadaan maksaa korkoa vain voitonjakokelpoisista varoista.

Pankin purkautuessa tai joutuessa konkursiin sijoituksen pääomalla ja maksamattomalla korolla on huonompi oikeus kuin pankin muilla sitoumuksilla mutta parempi oikeus kuin osakkeilla, osuuksilla, sijoitusosuuksilla tai kantarahasto-osuuksilla.

Pääomasijoitusta saadaan käyttää sellaisen tappion peittämiseen, johon vapaa oma pääoma ja vararahasto eivät riitä. Sijoitukseen voidaan liittää oikeus vaihtaa sijoitus pankin osakkeeksi,

osuus- ja lisäosuusmaksuiksi, sijoitusosuuksiksi tai kantarahasto-osuuksiksi.

Samassa yhteydessä ehdotetaan kumottavaksi liikepankkilain äänestysrajoitusta koskeva säännös sekä muutettavaksi liikepankkilakia siten, että osakeyhtiölain vähimmäisosingonjakoa koskevaa säännöstä ei sovelleta liikepankkiin.

Lisäksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiolle tai valtion vakuusrahastolle maksettu pääomasijoituksen korko on pankin verotuksessa vähennyskelpoinen.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen mukaan talletuspankkiin toiminnasta annettuun lakiin ehdotettu pääomasijoitusta koskeva säännös mahdollistaa julkisen pääomatuen antamisen talletuspankeille niiden luotonantokyvyn ja vakavaraisuuden turvaamiseksi. Pankeille annettava julkinen tuki nykyisessä tilanteessa on välttämätöntä. Julkisesti tuesta ei kuitenkaan saa muodostua pysyvää sijoitusta pankkeihin. Silloin kun edellytykset ovat olemassa, pankkien on maksettava julkinen tuki takaisin pääomamäärältään korkoineen sellaisena kuin oikeudenmukaisesti ja kohtuudella voidaan odottaa yhteiskunnan tappioiden minimoimiseksi.

Liikepankkilain 16 §:n 1 momentissa säädetään, että liikepankin yhtiökokouksessa kukaan ei saa äänestää enemmällä kuin viidellä prosentilla kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ellei valtiovarainministeriö erityisestä syystä myönnä poikkeusta. Hallitus ehdottaa, että tämä säännös kumotaan.

Valiokunta puolestaan ehdottaa, että säännöstä ei kumota. Lisäksi valiokunta ehdottaa säännöstä muutettavaksi siten, että äänestysrajoituksesta erityisestä syystä myöntää poikkeuksen valtioneuvosto. Silloin kun erityisiä syitä on,

valtioneuvoston tulee voida myöntää poikkeus myös valtiolle. Valtiolla on oltava mahdollisuus osallistua päätöksentekoon pankkien hallinnossa sijoituksensa suuruudessa suhteessa. Säännösten mukaan valtio voi muutoinkin asettaa pankkien julkiselle tuelle ehtoja.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

2.

Laki

liikepankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
(poist.)

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun liikepankkilain (1269/90) 16 §:n 1 momentti ja 18 § seuraavasti:

16 §

Liikepankin yhtiökokouksessa ei kukaan saa äänestää enemmällä kuin yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ellei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä poikkeusta.

18 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Louekoski, varapuheenjohtaja Björkenheim, jäsenet Dromberg, Jurva, Jääskeläinen, Korhonen, Koski,

Laivoranta, J. Leppänen, Linnainmaa, Luhtanen, Paloheimo, Saastamoinen ja Vuoristo sekä varajäsenet Kauppinen ja Tiuri.